

در این قسمت به بیان چند نکته مهم و ضروری درباره «اُسلوب استثناء و اُسلوب حَصر» می‌پردازیم.

- راه تشخیص اُسلوب استثناء از اُسلوب حَصر:

(۱) ترجمه ی عبارت به صورت دقیق

(۲) «المحلّ الإعرابیّ جمله ماقبل «إلا» و تشخیص نوع استثناء

** ذکر چند مثال برای جا افتادن مطلب در اذهان دانش آموزان؛

- لَمْ يَكْتُبِ التَّمَارِينَ كُلَّهَا إِلَّا التَّلْمِيذُ السَّاعِي!؛ بدون در نظر گرفتن «إلا»؛ (قاعده گرفتن دست)

جمله ی قبل از آن، از نظر «ارکان» ناقص بوده، و به فاعل نیاز دارد. (لَمْ يَكْتُبِ؛ فعل جمله / التَّمَارِينَ؛ مفعول / فاعل؛ (مستثنی‌منه محذوف) می‌باشد.

- شَاهَدْتُ الْمُعَلِّمِينَ فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ!؛ بدون در نظر گرفتن «إلا»؛ (قاعده گرفتن دست)

جمله قبل از آن، از نظر «ارکان» کامل، و کلمه «وَاحِدًا» نقش اضافه‌ای دارد. (شَاهَدْتُ؛ فعل جمله / ضمیر ت؛ فاعل / الْمُعَلِّمِينَ؛ مفعول)

- (مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ)؛ بدون در نظر گرفتن «إلا»؛ (قاعده گرفتن دست)

جمله ی قبل از آن، از نظر «ارکان» ناقص بوده، و به خبر نیاز دارد. (الْحَيَاةُ؛ مبتدا / الدُّنْيَا؛ صفت / خبر؛ (مستثنی‌منه محذوف) می‌باشد.